

## VOORKOMEN DOOR TE GENEZEN.

Een vreemde kop voor dit artikel zult u denken.

Het zou toch “ voorkomen is beter dan genezen “ moeten zijn ?

Dat klopt (ook) !

Tijdens de afgelopen 2 jaar dat ik mij intensief met het thermografisch onderzoek bij paarden heb beziggehouden ben ik vele malen tegen problemen bij paarden aangelopen waarvan we achteraf (pas) kunnen stellen dat deze (secundaire) problemen hadden kunnen worden voorkomen als de primaire problemen in een vroeger stadium waren ontdekt en behandeld !

Vandaar de kop van dit artikel “voorkomen door te genezen”.

In de afgelopen jaren heb ik meer dan 400 paarden voor de infrarood camera gehad. Veel van deze paarden kwamen bij mij terecht omdat zij onduidelijke problemen hadden en behandeling geen positief resultaat opleverde.

Mijn uitgangspunt is dat het niet voldoende is om alleen onderzoek te doen naar het probleem dat bij het paard het meest naar voren komt en zo de diagnose te stellen met betrekking tot slechts een gelokaliseerde overbelasting of blessure. Uit mijn ervaringen in de praktijk van de afgelopen jaren blijkt dat het paard als geheel gezien moet worden en lokale blessures of overbelastingen vaak vanuit problemen elders **in** het lichaam ontstaan.

Paardeneigenaren die mij vragen een thermografisch onderzoek uit te voeren vragen dan ook om het gehele lichaam van het paard in beeld te brengen. Dit met als doelstelling om op te sporen wat de werkelijke/ oorzakelijke problemen zijn zodat deze behandeld kunnen worden.

Kort nadat ik van start ging met de thermografische onderzoeken kwam ik tot de conclusie dat de meeste problemen welke door de dierenartsen werden vastgesteld een bovenliggende oorzaak hebben, de zogenaamde primaire problemen.

Deze primaire problemen zorgen ervoor dat een paard een verkeerd bewegingspatroon gaat aannemen wat er uiteindelijk voor zorgt dat er secundaire problemen ontstaan, die uiteindelijk vaak de reden voor kreupelheid zijn.

We moeten dus niet alleen de secundaire problemen aanpakken, maar vaak veel belangrijker is het om de primaire problemen te lijf te gaan, wat in de praktijk vaak heel erg moeilijk te verwezenlijken is. Ik ben gemiddeld tussen de 2 en 3 uur met een onderzoek bezig en probeer in die tijd alle relevante gegevens boven tafel te krijgen.

Waarom is dit zo moeilijk te verwezenlijken ?

**De primaire problemen van het** paard zijn heel vaak het gevolg van een (verkeerde) rijtechniek, en ga die mededeling maar eens doorgeven aan de eigenaar of eigenares, je moet dit dan wel 4 keer kunnen onderbouwen voordat je geloofwaardig bent.

Maar gezien het feit dat mensen mij betalen voor een dergelijk onderzoek, met daaraan gekoppeld de vraag wat de oplossing zou kunnen zijn, voel ik mij verplicht om degelijk werk af te leveren.

Het eerste jaar was vooral een jaar van ervaringen opdoen, opnames leren beoordelen, dit vrijwel altijd in samenspraak met degene die het paard behandelde of ging behandelen.

Hierdoor heb ik erg veel contacten opgebouwd met allerhande mensen die zich bezighouden met deze materie, dierenartsen, osteopaten, fysiotherapeuten, paardentrainers, noem maar op.

Steeds vaker werd duidelijk dat het om problemen handelt welke terug te voeren zijn op andere problemen in het paard ( de primaire problemen ).

Deze primaire problemen hoeven op zich geen kreupelheidsverschijnselen te geven, echter ze zorgen er wel voor dat het paard in zijn lichaam gaat compenseren om het ongemak wat deze problemen geven te verlichten, en hierdoor ontstaan de secundaire problemen.

Het afgelopen jaar heb ik ook heel veel paarden aan een onderzoek onderworpen welke geen echte klachten hadden.

Gericht doorvragen leerde mij dat er “onderhuids” wel wat “probleempjes” waren, veel gehoorde opmerkingen waren bijvoorbeeld dat het paard op de ene hand lossier is dan op de andere hand, paarden veel bewegen met het hoofd, het paard soms lusteloos is, aanvoelt alsof het paard maar 80-90% inzet geeft, het paard wat zeer regelmatig struikelt etcetera.

Bij het thermografisch onderzoek worden in totaal zo'n 30 opnamen van het paard gemaakt en hierdoor krijgen we een totaalbeeld van de fysieke gesteldheid van het paard.

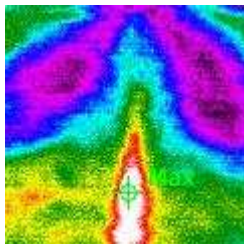
Van de ruim 400 onderzoeken welke ik gedaan heb is er zegge en schrijven maar 1 paard geweest waar helemaal niets onregelmatigs is gevonden, in alle andere gevallen kwamen er reacties naar voren uit het paardenlichaam.

Het zijn heel vaak reacties rond de wervels van het paard.

Algemeen bekend is dat de lichaamfuncties vanuit het ruggenmerg, dat door het wervelkanaal loopt, aangestuurd worden. Vanuit het ruggenmerg splitsen zenuwtakken zich af die via kleine kanaaltjes die zich tussen de wervels bevinden het lichaam in lopen. Het is dus logisch dat we ook op andere plaatsen in het lichaam reacties waarnemen die in verband staan met de blokkades welke in de wervelkolom te zien zijn.

Te denken valt in de eerste plaats aan spierproblemen, maar ook doorbloedingsproblemen komen veel voor.

Blijven we deze problemen maar negeren dan kan ernstigere schade in het paardenlichaam gaan ontstaan, waaronder peesproblemen of hoefproblemen.

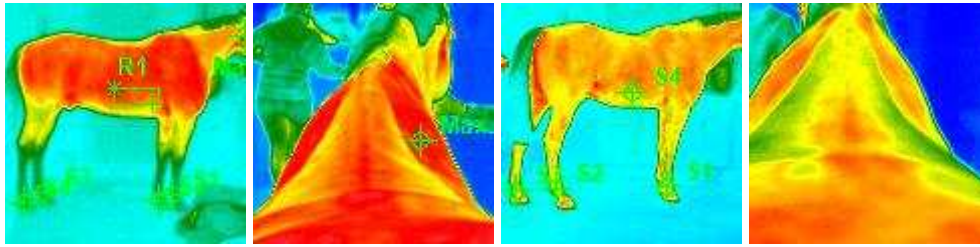


Ook de inwendige organen worden aangestuurd vanuit het ruggenmerg waardoor ook het functioneren van bijvoorbeeld het spijsverteringsstelsel verstoord kan raken. Op de opname, gemaakt vanaf de schoft naar de staart toe zijn problemen in het wervelkanaal zichtbaar. Het paarse gebied waar het spijsverteringsstelsel zit is 5 graden koeler dan het groene gebied, een duidelijke indicatie dat er hier problemen aanwezig zijn.

Een paard wat rugproblemen heeft zal een bewegingspatroon gaan vertonen wat er op gericht is om de pijn veroorzaakt door de rugproblemen te ontlasten, het paard zal gaan compenseren. Door dit verkeerde bewegingspatroon zullen er andere punten in het lichaam min of meer overbelast worden en hierdoor ontstaan de secundaire problemen. En deze secundaire problemen uiten zich veelal in kreupelheid.

Een tweetal voorbeelden van wat we in de praktijk veel tegenkomen:

- 1) Klacht is dat het paard de laatste tijd niet 100% is, maar lijkt of het maar 80-90% kan presteren. Daarnaast blijkt het paard veel te struikelen.

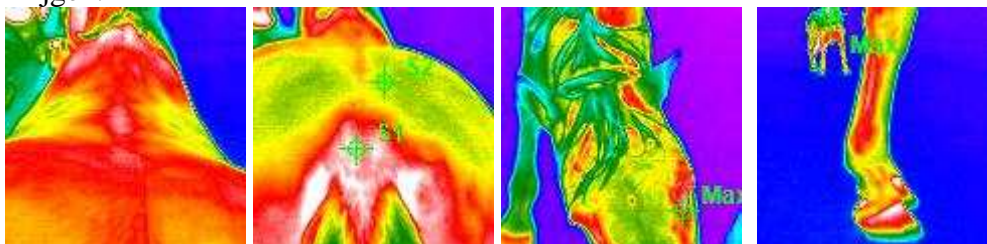


De allereerste opname laat al zien dat er een significant verschil in temperatuur is in de onderbenen ( 12,5°) en het lichaam (27,5°). Nadere bestudering van de opname toont aan dat het verschil te groot is, zeker zo'n 15 graden ten opzichte van de gemiddelde lichaamstemperatuur.

Als we dan de opname (2) van de wervelkolom bekijken zien we daar een aantal flinke reactieplekken in terugkomen, blokkades, en deze blokkades zorgen ervoor dat de doorbloeding naar de benen toe stagneert. Van dergelijke problemen hebben we ook opnames gemaakt direct nadat het paard was behandeld ( 3 en 4 ) door een osteopaat en we zagen dat na behandeling de doorbloeding direct hersteld was en de onderbenen weer een normale temperatuur aannamen (24,5° beentemperatuur t.o.v. 27,4° als gemiddelde) lichaamstemperatuur. Navraag leert ons dat de door de eigenaar geschetste problemen opgelost zijn.

- 2) Klacht: “Al meer dan een jaar is mijn paard onregelmatig nadat het een blessure heeft gehad in het rechter voorbeen, heeft na revalidatie (aquatraining) verschillende keren een week voor onderzoek in een kliniek gestaan, is van boven tot onder gescand, maar er komt geen oplossing voor de problemen van mijn paard. Paard wordt lusteloos en gaat steeds meer in protest.

Bij dit paard hebben we een volledig thermografisch onderzoek gedaan, aangevuld met high speed video opnamen en een zadelonderzoek teneinde een volledig beeld van dit paard te krijgen.



Rug

SI gewricht

Atlas

Tussenpees

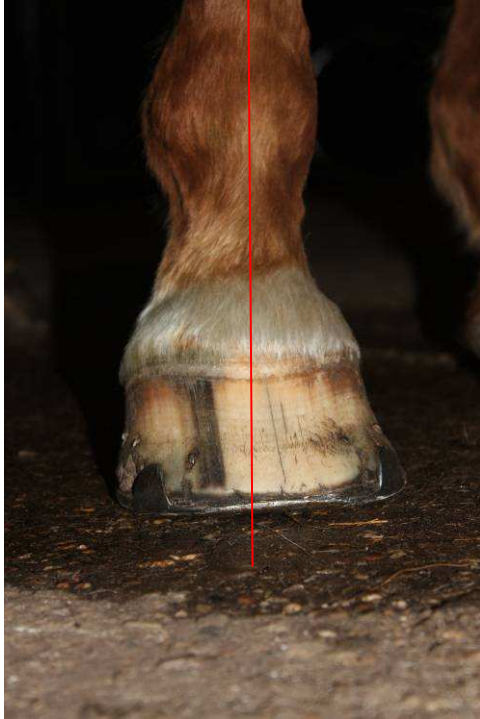
Thermografische opnames toonden reacties in de atlas, de schoft, de lendenwervels en in het SI gewricht. Daarnaast reacties in de hamstrings en de collaterale ligamenten LV en LA, alsmede de tussenpeesen in de achterbenen (wat duidt op overbelasting).

Zadelonderzoek wees uit dat de drukverdeling niet correct was en de ruiter het paard voornamelijk op de linkerkant belastte.

High Speed video opnamen toonden aan dat:

De ruiter inderdaad helemaal op links gezet wordt, het paard kan worden gerangschikt als rechtsgebogen, Het paard heeft de meeste moeite op de linkerhand en kan op deze kant het binnenachterbeen niet goed en volledig onder de massa plaatsten terwijl het buitenachterbeen tussen de voorbenen wordt neergezet .

Verder heb ik geconstateerd dat de voorhoeven niet in balans bekapt waren, en daarna beslagen.



Een paard wat goed in balans is bekapt beweegt de gewrichten in het onderbeen in een rechte lijn.

Wanneer een paard niet in balans is bekapt wordt deze rechte lijn “gebroken” wat betekent dat een of meerdere gewrichten getordeerd beweegt, dus met een draaiing in de gewrichten hetgeen een overbelasting betekent voor de collateraalbanden.

In een dergelijk geval is het niet in balans bekappen van de hoof de primaire oorzaak van een kreupelheid, want de collateraalbanden worden enorm belast bij het niet in balans zijn van de voet. Rugproblemen welke hieruit kunnen ontstaan zien we dan als de secundaire problemen.

Als reden werd opgegeven dat de hoefsmid aan het proberen is om het paard van een toontredende stand af te helpen. Hoefsmeden en dierenartsen willen soms nog wel eens de stand van de ondervoet proberen te corrigeren door de hoofwand aan de binnen- of buitenzijde langer te laten, al naar gelang het paard toontredend dan wel franse stand vertoond.

Rode lijn geeft de rechte voet as aan, we zien dat de hoof aan de binnenzijde langer is en daardoor ook gaat wijken omdat de drukverdeling in de hoof niet correct is. Hierdoor wordt de voet as gebroken en is er onbalans in het onderbeen. Ook worden hierdoor de inwendige structuren in de hoof ernstig aangetast.

Je kunt je voorstellen dat hier erg veel werk te verzetten is, waarvoor de volledige medewerking van de eigenaar een eerste vereiste is. De behandeling van dit paard bestond uit het behandelen van de wervels en de atlas, in dit specifieke geval door een osteopaat. Daarnaast stoppen met het corrigeren van de hoofstand, dit is absoluut niet verstandig voor een paard wat 10 jaar oud is, zorgen dat de voetbalans weer in orde wordt gebracht. Vervolgens zal men eraan moeten werken dat de (natuurlijke) scheefheid van het paard met behulp van training wordt gecorrigeerd, want alleen het behandelen van de rug is niet voldoende.

Het spreekt voor zichzelf dat de therapie voor dit paard is uitgezet door mensen die daarin zijn gespecialiseerd. Zij gebruiken de informatie uit het thermografisch onderzoek om hun plannen uit te werken.

Doordat het paard probeerde de rugproblemen te compenseren heeft het onder andere het linkervoorbeen zwaar overbelast, wat resulteert in reactie van de ligamenten. In veel gevallen zien we ook dat met name in de voorbenen het hoofkatrolgebied het zwaar te verduren krijgt wat uiteindelijk kan leiden tot een onherstelbare beschadiging van de diepe buigpees, slijmbeurs en straalbeentje. Ook de collateraalbandjes van de ondervoet welke een stabiliserende werking hebben op de onderste gewrichtjes worden verkeerd belast.

Een paard dat een scheefheid in het lichaam heeft kan met name in een wending moeilijk in balans blijven. Hierdoor en door een asymmetrie in de bewegingsmogelijkheden van de wervelkolom (blokkades) of de linker en rechter bespierung kan het paard niet de correcte buiging aan nemen in een wending. Daardoor wordt de hoek met het been en de grond te groot waardoor er erg veel spanning komt te staan op de kleine ligamentjes in de ondervoet met als gevolg dat deze geblesseerd raken.

Dezelfde problemen zien we ook als er geprobeerd wordt om een hoof- of beenstand te veranderen, of wanneer een paard niet in de juiste balans is gezet met het bekappen. Bij de achterbenen zien we vaak problemen ontstaan in de tussenpees, dit omdat het paard te ver is door getraind met een blessure die geleid heeft tot een veranderd bewegingspatroon. De primaire problemen zijn hier vaak gelegen (wederom) in de rug van het paard welke op hun beurt weer verantwoordelijk zijn voor de ernstige secundaire problemen.

Het is dus zaak om ervoor te zorgen dat je tijdig zicht krijgt of een paard dergelijke primaire problemen aan het ontwikkelen is, zodat je daar tijdig maatregelen tegen kunt treffen. Want zodra je bemerkt dat je paard een (secundair) probleem heeft zitten we al een fase te ver en zullen de kosten voor behandeling flink gaan oplopen en is de kans op volledig herstel lager.

Natuurlijk kom ik in onderzoeken situaties tegen waar een paard een acute blessure heeft opgelopen ( bv wanneer een paard zich heeft verstart ). Hier vinden we gelukkig vaak geen bovenliggende oorzaken en is de blessure dus het primaire probleem.

Thermografisch onderzoek is een bij uitstek geschikte techniek om snel, veilig en goedkoop een totaalbeeld van je paard weer te geven. Ik zelf voer deze onderzoeken op locatie uit wat prettig is voor paard en eigenaar. Je hoeft immers niet te gaan slepen met je paard naar de kliniek en omdat de opnames op afstand worden genomen met een zeer compacte camera behoeft het paard niet gesedeerd te worden. De resultaten van het onderzoek worden direct na het maken van de opnamen uitgewerkt en met de klant doorgesproken. Een volledig rapport met alle opnamen wordt later in pdf formaat toegezonden zodat dit kan worden overlegd met degene die het paard eventueel verder gaat behandelen.

Ook de kosten vallen enorm mee, en staan niet in verhouding tot de onderzoeken welke op de klinieken worden uitgevoerd. Een volledig thermografisch onderzoek inclusief de rapportage kost slechts 150 euro + eventuele reiskosten.

Voor meer informatie kun je de website [www.thermografischonderzoekpaard.nl](http://www.thermografischonderzoekpaard.nl) bezoeken of contact opnemen per email of telefoon ( 0634002463 )

Hans Arendse